

Utskrift fra møteprotokoll

Møte i: Salten Regionråd

Dato: 19. september 2014

Sak: SR-sak 40/14 Uttalelse om framtidig struktur for høyere utdanning i Nord-Norge

Enstemmig vedtak:

Framtidig struktur for høyere utdanning i Nord-Norge

Salten Regionråd viser til Kunnskapsdepartementets (KD) arbeid med den framtidige strukturen for høyere utdanning i Nord-Norge.

Salten Regionråd ser med stor uro og bekymring på konsekvensene av flere politiske beslutninger den senere tid som samlet sett kan få svært negative konsekvenser for Salten, Nordland og Nord-Norge. Noe av bekymringen gjelder den pågående prosessen omkring den framtidige strukturen for høyere utdanning i Nord-Norge, hvor det åpnes for å slå sammen de to nordnorske universitetene til ett universitet i landsdelen.

Kunnskapsbehovet i Salten, Nordland og Nord-Norge:

Salten er Nord-Norges største region med om lag 80 000 innbyggere. Salten er vertskap for viktige næringer, blant annet innen IKT, marin sektor og eksportrettet industri. Til sammen utgjør Salten en sterk og viktig motor i Nordland og er en av de mest verdiskapende regionene i Nord-Norge.

Nordland besitter store naturressurser og er verdiskapingsfylket i nord. Den største framtidige utfordringen for å øke verdiskapingen i landsdelen, er mangelen på kompetent arbeidskraft. Både privat næringsliv og offentlig sektor er avhengig av flere nye arbeidstakere med riktig kompetanse.

Nordland har i dag et lavt utdanningsnivå sammenlignet med resten av landet. Innovasjonsgraden i både privat næringsliv og offentlig sektor er for lav. Trenden viser også at unge voksne i alderen 25 – 40 år flytter ut. Universitetet i Nordland (UiN) er et viktig verktøy for å snu fraflyttingen og vi ser nå tydelige tendenser til at utviklingen går rett vei. Nesten 70 % av de som utdanner seg ved UiN jobber i Nordland. Salten Regionråd mener at ved å endre strukturen innenfor høyere utdanning i Nord-Norge kan man skape enda sterkere og mer robuste fagmiljøer som kan bidra til å øke innovasjonsgraden i landsdelen. Dette vil også bidra til at UiN og de øvrige utdanningsinstitusjonene vil bli bedre rustet til å kunne påta seg større nasjonale og internasjonale oppgaver.

Nord-Norge er en landsdel med lange geografiske avstander. UiN er etablert med den begrunnelse at Nordland trenger en sterk motor for å videreutvikle regionen og styrke verdiskapingen. På grunn av utfordrende geografi er det desto viktigere at utdanningstilbudet er desentralisert og tilpasset det lokale næringslivet. I denne forbindelse ønsker Salten Regionråd å gi honnør til UiN for det arbeidet som er gjort for å bygge opp desentralisert utdanning i hele Nordland. Oppbyggingen av campus i Vesterålen og campus på Helgeland er begge eksempler på at UiN svarer på kompetanse- og forskningsbehovet i Nordland og Nord-Norge. UiN anerkjenner med dette næringslivet (og det offentliges behov) ved å tilby kompetansen der næringslivet er. Denne desentraliserte utdanningen er uvurderlig for at hele Nordlandssamfunnet skal få tilgang til kompetent arbeidskraft.

Nærhet mellom utdannings- og forskningsinstitusjoner og næringsliv er helt avgjørende for en god lokal effekt.

Videre er det et stort og udekket behov når det gjelder lokalt tilfang av teknologisk kompetanse. Næringslivet i Salten og Nordland har vært tydelige på at det bør bygges opp et teknologisk fagmiljø ved UiN. UiN har tatt denne utfordringen på alvor ved at de i samarbeid med Høgskolen i Narvik har etablert bachelor i ingeniørfag med særlig vekt på IKT fra og med høsten 2014. Etableringen har skjedd i nært samarbeid med næringslivet i regionen som blant annet bidrar med gjesteforelesninger, stipend, sommerjobb og pc til studentene, samt at studentene får mulighet for fast jobb i etterkant av endt utdanning. På sikt kan det etter regionrådets mening være hensiktsmessig å bygge ytterligere opp omkring den teknologiske utdanningen ved UiN for å dekke behovet næringslivet har for teknologisk kompetanse. En slik oppbygging bør i så fall skje i nært samarbeid med Høgskolen i Narvik som er den utdanningsinstitusjonen som er ledende på teknologi i landsdelen.

Framtidig struktur i Nord-Norge:

UiNs profil og satsingsområder ligger innenfor innovasjon og entreprenørskap, velferd og blå vekst. Høgskolen i Nesna og Høgskolen i Harstad har sin styrke innenfor profesjonsutdanning, mens Høgskolen i Narvik er ledende på teknologisk utdanning.

UiN har gjennom flere år bygget landets fremste fagmiljø innenfor innovasjon og entreprenørskap, samfunnsvitenskap og akvatisk biovitenskap med en tydelig profil mot akvakultur. UiN er nasjonalt ledende når det gjelder utdanning og forskning innenfor akvakultur og i 2014 kom det en publikasjon som presenterer Handelshøgskolen i Bodø som en av landets fremste utdanningsinstitusjoner innenfor entreprenørskap i Europa. Handelshøgskolen er også ledende i Norge innenfor MBA-studier.

Disse tre tematiske satsingene, sammen med det teknologiske fagmiljøet ved Høgskolen i Narvik og de profesjonsrettede utdanningene ved Høgskolen i Harstad og Høgskolen i Nesna svarer på mye av det udekkede kompetansebehovet til privat næringsliv og offentlig sektor i Nordland og Nord-Norge. På sikt vil UiN sammen med Høgskolen i Nesna kunne tilby en 5-årig lærerutdanning av høy kvalitet.

Salten Regionråd ser positivt på at det nå tas til orde for mer samarbeid og samordning innenfor høyere utdanning i nord, og for at utdanningsinstitusjonene skal kunne utvikle seg i tråd med lokale og regionale behov slik at de kan posisjonere seg for nasjonale og internasjonale oppgaver, og for å styrke kvaliteten innenfor høyere utdanning. For at et slikt samarbeid og samordning skal kunne realiseres er det viktig med et nært og mer formalisert samarbeid mellom UiN, Høgskolen i Nesna, Høgskolen i Narvik og Høgskolen i Harstad. De fire institusjonene har til sammen et stort potensiale til å kunne utvikle seg sammen og i tråd med det behovet man ser at privat næringsliv og offentlig sektor har i forhold til framtidig kompetent arbeidskraft. Spørsmålet om fusjon mellom de ulike høgskolene og UiN er etter regionrådets mening legitimt, men ikke avgjørende i denne sammenheng.

For Salten regionråd er det vesentlig å understreke nødvendigheten av at utdanning og forskning må skje nærmest mulig det næringslivet som utdanningen og forskningen retter seg mot. Likeledes er det viktig å understreke at de to universitetene i Nordland og Tromsø også i framtiden har viktige funksjoner i å utfordre og utfylle hverandre til beste for nasjonen og landsdelen.